

Vyjádření garantů

doc. PhDr. Drahomír Jančík, CSc. | Prof. PhDr. Eduard Maur,
CSc. | Prof. Dr. Jiří Sláma, CSc.

K bodu A

V rámci historických oborů jsem pracoval jako garant pouze pro pravěkou archeologii, pro klasickou archeologii a pro egyptologii. Při přípravě studijního plánu oboru, jehož jsem ordinářem, musel jsem se intenzivně zabývat otázkami koncepce studia, obsahem studijních plánů apod. Výsledkem těchto úvah je nový studijní plán oboru pravěká a raně středověká archeologie, jehož jsem autorem.

K bodu B

Poněvadž jsem v častém kontaktu se studenty i absolventy oboru pravěká archeologie, jsou mi známy možnosti jejich uplatnění i jejich názory na studijní plány (nově vypracovaný plán je přijímán kladně). Za současného stavu považuji studijní plán tohoto oboru za efektivní. Srovnání se zahraničím ovšem možné není (nebo mi snad fakulta zaplatí čtrnáctidenní studijní exkurzi pro studenty třeba do Řecka?).

Praha, 13. 11. 2001

Prof. Dr. Jiří Sláma, CSc.
ředitel Ústavu

Vážená paní

Doc. PhDr. Zuzana Jetmarová, CSc.

předsedkyně AS FF UK

zde

Vážená kolegyně, VPraze 18. 11. 2001

vpříloze zasílám vyžádané vyjádření ke stavu studia historie na FF UK. Omlouvám se za to, že se vněm nevyjadřuji ke všem otázkám. Vzhledem k tomu, že jsem se loni na podzim podrobil vážné operaci, neúčastnil jsem se vlastního jednání o studijních plánech a byl jsem s nimi seznámen jen dodatečně. Shodou okolností jsem také vsoučasnosti jsem ve stavu nemocných, takže jsem neměl možnost opatřit si všechny potřebné podklady.

Prof. PhDr. Eduard Maur, CSc.

Dotazník pro garanty historických oborů

(podkladový materiál pro mimořádné zasedání AS FF UK 29/11/01)

A.

3. Problémy řešené

3.1. Problémy koncepce studia včetně profilu absolventa, specializací apod.

a) Profil absolventa nebyl jasně stanoven, zejména pokud jde o jeho možnost uplatnění vpraxi. O věci se sice jednalo na podzim 2000 při přípravě nových učebních plánů, ale nebylo dosaženo jednoty názorů.

b) Přetrvává nejednoznačné pojetí smyslu specializace. Zatímco některé ústavy pokládají specializaci spíše za cíl, jiné za prostředek jak hlouběji zvládnout historickou metodiku a metodologii důkladnějším soustředěním na vybranou tematiku. Z toho vyplývají i neshody, pokud jde o požadavky na státní závěrečné zkoušky (viz dále).

3.2 Obsahové problémy studijních plánů

a) Velmi vážným problémem zůstávají požadavky na bakalářské (postupové) a zejména státní závěrečné zkoušky. Jde o to, že v

rámci 1. cyklu se posluchačům dostává při postupové (bakalářské) zkoušce uceleného výkladu českých i světových dějin od pravěku až po současnost, z této látky skládají několik zkoušek a posléze zkoušku postupovou, takže by nebylo vhodné, aby závěrečná zkouška 2. cyklu byla opaková ním univerzální zkoušky typu postupky. Navíc by měla zohlednit specializaci ve 2. cyklu. Přitom ale jediné státní závěrečná zkouška dává aprobaci pro výuku dějepisu na základních a středních školách. Z toho vzniká rozpor, jak tuto zkoušku koncipovat, vedoucí až ke nejistotě studentů, jaká bude náplň zkoušky. Názory jednotlivých ústavů na tuto otázku se liší. Problém se ještě umocňuje tím, že v budoucnu mohou přijít do druhého cyklu absolventi jiných oborů bakalářského studia než historie, takže teoreticky by mohl odejít na střední školu například ten, kdo vůbec ucelený kurs historie neabsolvoval a žádnou zkoušku z něj nesložil. Vinu na tomto stavu ovšem nenesou ani tak jednotlivé historické ústavy, nýbrž samotný vysokoškolský zákon. V jiných zemích (např. v Německu nebo ve Francii) je aprobace k učitelství na základních a středních školách podmiňována státní zkouškou, kterou skládají jen uchazeči o učitelství, a to zpravidla před zvláštní komisí mimo vysokou školu, čímž nutnost univerzálních státních zkoušek odpadá.

b) 3. Obsahové problémy přijímacích zkoušek

c) Základním obsahovým problémem přijímacích zkoušek zůstává charakter písemné části. Tato otázka je diskutována po každém přijímacím řízení, ale nikdy nedoručí ke shodě nebo spíše zásadní změně, protože podstatnější změny narážejí na vážné překážky organizačního rázu. Problém spočívá v tom, že vzhledem k nutnosti rychle opravit velké množství testů se písemná zkouška redukuje na zjišťování faktografických znalostí, častou pouhých izolovaných jednotlivin, které samy o sobě mají někdy i druhořadý význam. To ovšem znamená, že je preferována mechanická paměť na úkor samostatného myšlení. Má to nejen sporný efekt, pokud jde o hodnocení uchazečů, ale

zejména pokud jde o charakter středoškolské výuky d ějepis, kterou pak učitelé rovněž orientují kbezduché faktografií.

3.4. Jiné problémy

3. Problémy neřešené

3.1. Problémy koncepce studia včetně profilu absolventa, specializací apod.

a) Za zásadní problémem, který by si vyžadoval obsáhlou diskusi za účasti učitelů všech historických ústavů, kníž dosud dochází jen mezi jednotlivci a mezi některými učiteli a studenty, je koncepce studia historie, zejména poměr mezi teorií a faktografií. Tato diskuse podle mne měla předcházet práci na učebních plánech . Vezmíněné otázce existují značně odlišné představy mezi jednotlivými učiteli i semináři, přičemž ve srovnání se zahraničními univerzitami je po mém soudu u nás teorii věnována podstatně menší pozornost, než by bylo třeba. Stím souvisí i poměr mezi pře d náškami a semináři, zejména zajištění dostatečného časového prostoru pro to, aby posluchači mohli pravidelně ze semináře na seminář studovat větší množství literatury než dosud.

c) Není po mém soudu jasná koncepce doktorandského studia, což však není jen záležitost historických oborů. Není například ujasněna otázka konání doktorandských seminářů, které jsou naprosto obvyklé na zahraničních univerzitách, jejich zápočtu vyučitelských úvazcích apod. Nejasnosti také panují vmetodice doktorandských zkoušek, z e jména pokud jde o rozsah předepsané látky.

3.2 Obsahové problémy studijních plánů

3.3. Obsahové problémy přijímacích zkoušek

3.4. Jiné problémy

B. (v tomto bodu odpovídám jen za Ústav českých dějin, poměry jinde přesně neznám)

1. Jak získáváte informace o hodnocení studia vašimi absolventy ?

Toto hodnocení není nijak organizováno. V rámci přednášek, seminářů, konzultací i neformálního kontaktu se pedagogové tyto informace obvykle dozvědí od studentů spontánní cestou.

2. Shromažďujete informace o uplatnění absolventů v praxi [] ano [x] ne

Vzhledem k vysokému počtu absolventů a k tomu, že se na jejich výchově podílelo více ústavů, neshromažďujeme informace plošně, ale snažíme se získat alespoň dílčí přehled, zejména o jednotlivých bývalých diplomantech.

3. V jakých oborech činností se nejvíce uplatňují ?

Nelze stanovit výčtem podle pořadí. Zřejmě nejvíce jako pedagogové, pracovníci sdělovacích prostředků, muzejníci, archiváři, úředníci. Nevíme však, jak velké procento opouští sféru historické profese, protože se vní nežíví.

4. Vedete Vy nebo Ústav kartotéku absolventů [] ano [x] ne

Je to obtížně realizovatelné vzhledem k velkému množství absolventů, také vzhledem k tomu, že jde o absolventy několika ústavů (navíc většinou studují v kombinaci). Lze to asi uskutečnit jen na malých oborech.

5. Kontaktují vás studenti snámkami či připomínkami ke studijnímu plánu ? [x]ano []ne

6. Pokud ano, jak s nimi nakládáte

Jsou projednávány na schůzi ústavu při přípravě seznamu přednášek i při jiných příležitostech.

7. Považujete stávající studijní plány za efektivní z hlediska:

a) forem výuky [] ano [x] ne

a. nutné kapacity učitelů [] ano [x] ne –

b. srovnání se zahraničím [] ano [x] ne

d) vymezeného profilu absolventa [] ano [] ne

e) možné uplatnitelnosti absolventa [x] ano [] ne

8. Do jaké míry jste se podílel na vypracování studijních plánů (%)

Vzhledem kvázně nemoci, operaci a následné rekonvalescenci minimálně.

C. Další informace, které se problémů studia v kompetenci garanta týkají.

VPraze dne 18. listopadu 2000

Prof. PhDr. Eduard Maur, CSc.

A. Jednotlivé problémy uveďte v každé podkategorii v bodovém výčtu (a) – (n). U řešených problémů uveďte u každého bodu výčtu i konkrétní údaje, kdy a kde jste problém řešili a důvody, proč zůstal nevyřešen. U neřešených problémů uveďte u jednotlivých problémů důvod, proč jste je neřešili.

1. Problémy řešené

1. Problémy koncepce studia vč. profilu absolventa, specializací apod. **Bylo aktuálně řešeno vsouvislosti a vypracováním návrhů na akreditaci bakalářského, magisterského navazujícího a magisterského studia, a to na dvou úrovních. A) na**

úrovni historických ústavů, B) na řadě schůzek sřediteli těchto ústavů a jejich zástupců (počet nevím, byt existují zápisy o aktuálním tehdy stavu a úkolech) . Výsledkembyly více než rozsáhlé soubory, jež prošly schvalovacím řízením vAS. Nyní se diskutují přístupy knámětům změny koncepce pregraduálního studia voboru historické vědy. Na konkrétnější výsledky je ale zatím příliš brzy.

2. Obsahové problémy studijních plánů .Viz 3.1.
 3. Obsahové problémy přijímacích zkoušek. **Vrámci příprav přijímacího řízení na šk. rok 2001-02 proběhlo několik kol jednání se zástupci těch oborů zařazených do historických věd, jež otvíraly 1. ročník. Výsledkem byl vprvní fázi modelový test, vdruhé fázi varianty testů „na ostro“. Základním problémem jen těžko sladitelným je malá kompatibilita „ideálních“ předpokladů pro studium jednotlivých oborů. Hledání společného sohledem na žádoucí prostupnost oborů je problém aktuální.**
 4. Jiné problémy (a) – (n)
2. Problémy neřešené**(míní-li se existující problémy založené ad acta, pak takové nejsou)**
1. Problémy koncepce studia vč. profilu absolventa, specializací apod. (a) – (n)
 2. Obsahové problémy studijních plánů (a) – (n)
 3. Obsahové problémy přijímacích zkoušek (a) – (n)
 4. Jiné problémy (a) – (n)

B. Otázky

1. Jak získáváte informace o hodnocení studia vašimi absolventy?**Do historických věd náleží 8 různých oborů. Není vsilách garanta (ani není jeho úkolem, jak jeho roli vnímám, doufám, že nikoli chybně), aby měl takovéto informace.**
2. Shromažďujete informace o uplatněnlosti absolventů

vpraxi? **Viz B.1**

3. V jakých oborech činnosti se nejvíce uplatňují? **Viz B.1**
4. Vedete si Vy nebo Ústav kartotéku absolventů? **Tato otázka by měla být směřována na ředitele ústavů, nikoli garanta.**
5. Kontaktují Vás studenti snáměty či připomínkami ke studijnímu plánu? **Jako garanta ne, jako ředitele ústavu ano.**
6. Pokud ano, jak snimi nakládáte? **Když už o nich vím, resp. věděl jsem v době příprav reakreditací či akreditací, vnesl jsem je na poradách, o nich~ je zmínka výše.**
7. Považujete stávající studijní plány za efektivní z hlediska: **Nemohu se vyslovit kategoricky ktak různorodým oborům, jež se nacházejí v rámci historických věd. Otázky ano-ne jsou vtéto souvislosti „černobílým viděním“ a dle mého názoru nejsou na místě (spíše pro „signální“ anketu)**
 - a. forem výuky ano ne
 - b. nutné kapacity učitelů ano ne
 - c. srovnání se zahraničím ano ne
 - d. vymezeného profilu absolventa ano ne
 - e. možné uplatnitelnosti absolventa ano ne
8. Do jaké míry jste se podílel na vypracování studijních plánů (%)? **Nevím, jak bych svou účast měl procentuálně vyjádřit. V případě historie jako oboru (nikoli historických věd) jsem se 100% podílel na tvorbě studijního plánu 2. cyklu specializace hospodářské a sociální dějiny a participoval příslušným dílem na 1. cyklu. Totéž platilo v době příprav reakreditací/akreditací. Mimo obor historie v rámci historických věd byla má úloha garanta v rovině koordinace prací.**

C. Uveďte případné další informace, které se problémů studia v kompetenci garanta týkají.

V Praze dne 19. 11. 2001 Podpis: doc. PhDr. Drahomír Jančík,
CSc.